

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจความคิดเห็นของศึกษานิการอำเภอ เกี่ยวกับแบบภาวะผู้นำของศึกษานิการอำเภอ ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือ วิธีการรวบรวมข้อมูลและเสนอวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากร คือ ศึกษานิการอำเภอ ในเขตการศึกษา 10 ปี 2532 ซึ่งประกอบด้วยจังหวัดอุบลราชธานี นครพนม กำแพงแสน มหาราสารคาม ร้อยเอ็ด ยโสธร และมุกดาหาร จำนวน 87 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้ปรับปรุงจากแบบสอบถามของนายกษานต์ วิเศษานนท์ ให้เหมาะสมกับภาวะผู้นำของศึกษานิการอำเภอ จัดแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่อง เพศ อายุ ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งศึกษานิการอำเภอและวุฒิทางการศึกษา โดยใช้คำถามแบบตรวจสอบ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมหรือแบบภาวะผู้นำของศึกษานิการอำเภอ 3 แบบ รวม 45 ข้อ ได้แก่

1. ผู้นำที่ยึดสถาบัน เป็นหลัก	15 ข้อ
2. ผู้นำที่ยึดบุคคล เป็นหลัก	15 ข้อ
3. ผู้นำที่ยึดการประสานประโยชน์ เป็นหลัก	15 ข้อ

ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดยมีเกณฑ์ให้
ผู้ตอบพิจารณา ดังนี้

- 0 หมายความว่า พฤติกรรมหรือแบบภาวะผู้นำของศึกษาธิการอำเภอที่แสดง
ออกมาไม่มีปรากฏให้เห็น
- 1 หมายความว่า พฤติกรรมหรือแบบภาวะผู้นำของศึกษาธิการอำเภอที่แสดง
ออกมาปรากฏให้เห็นน้อยที่สุด หรือไม่บ่อยนัก
- 2 หมายความว่า พฤติกรรมหรือแบบภาวะผู้นำของศึกษาธิการอำเภอที่แสดง
ออกมาปรากฏให้เห็นน้อยหรือไม่บ่อย
- 3 หมายความว่า พฤติกรรมหรือแบบภาวะผู้นำของศึกษาธิการอำเภอที่แสดง
ออกมาปรากฏให้เห็นมากหรือไม่บ่อย
- 4 หมายความว่า พฤติกรรมหรือแบบภาวะผู้นำของศึกษาธิการอำเภอที่แสดง
ออกมาปรากฏให้เห็นมากที่สุดหรือไม่บ่อยที่สุด

การปรับปรุงแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแบบสอบถามของนายกसानดี วมิขานนท์ โดยดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาคำรา เอกสารการวิจัยต่าง ๆ ในเรื่องแบบภาวะผู้นำ ตามแนว
ความคิดของ โรเบิร์ต เอฟ โมเซอร์ (Robert F. Moser) ซึ่งอาศัยทฤษฎีพฤติกรรมทาง
สังคมขององค์การตามแนวคิดของเกท เซลส์และกูบา (Getzels and Guba) ในการแบ่ง
ภาวะผู้นำออกเป็น 3 แบบ คือ ผู้นำที่ยึดสถาบันเป็นหลัก ผู้นำที่ยึดบุคคลเป็นหลักและผู้นำที่
ยึดการประสานประโยชน์เป็นหลัก รวมทั้งศึกษาแบบสอบถามของนายกसानดี วมิขานนท์

2. ผู้วิจัยได้ร่วมกับผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ ปรับปรุงแบบสอบถามของนายกसानดี วมิขานนท์ ให้เหมาะสมที่จะใช้กับ
ศึกษาธิการอำเภอ

3. มาตรฐานของแบบสอบถาม

3.1 ทาความตรง (Validity) ของแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามให้
ผู้ชำนาญการ (Expert) ทางบริหาร การวัดผล และศึกษาธิการอำเภอ รวม 3 ท่าน

ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ภาษา ความเหมาะสม หลังจากนั้นผู้วิจัยนำมาปรับปรุงตาม คำแนะนำของผู้ชำนาญการ

3.2 หากค่าอำนาจจำแนก และค่าความ เชื่อมั่นของแบบทดสอบผู้วิจัยได้นำ แบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ชำนาญการไปทดลองใช้กับศึกษานิเทศกรอำเภอ ในจังหวัดนครราชสีมา เขตการศึกษา 11 จำนวน 23 คน นำผลการตอบแบบสอบถามมา วิเคราะห์คุณภาพรายข้อโดยหากค่าอำนาจจำแนกโดยใช้ t-test ทดสอบความแตกต่างของ กลุ่มที่ได้คะแนนสูงกับกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำ เป็นรายข้อ (จำนวนคนในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ เท่ากับ กลุ่มละ 27 % ของผู้ตอบแบบสอบถาม) ถ้าค่า t ข้อใดต่ำกว่า 1.700 แสดงว่าข้อคำถาม นั้นต้องปรับปรุงค่า t สูงกว่า 1.700 แสดงว่า ข้อคำถามนั้นเป็นข้อคำถามที่ใช้ได้ ผลการ วิเคราะห์ปรากฏว่าข้อคำถามทุกข้อค่า t สูงกว่า 1.700 (รายละเอียดดังตารางในภาคผนวก) แสดงว่าข้อคำถามในแบบสอบถามทุกข้อใช้ได้ คือมีอำนาจในการจำแนกได้ดี

หากค่าความ เทียงหรือความ เชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์ แอลฟา (α -Coefficient) ของ Cronbach

$$\text{จากสูตร } \alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

α คือ สัมประสิทธิ์ของความ เทียงหรือความ เชื่อมั่น

n คือ จำนวนข้อของแบบสอบถาม

S_i^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

S_t^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

(ประกอบ กรรณสูต 2525 : 52-53)

จากการวิเคราะห์ผลปรากฏว่า ได้ค่าความ เทียงหรือความ เชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.81 แสดงว่าแบบสอบถามชุดนี้มีความ เชื่อมั่นในระดับสูง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการ เก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ในการทดสอบเครื่องมือ (Try out) ได้ขอหนังสือจาก ผศ.นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ ถึงศึกษาธิการจังหวัดนครราชสีมา เพื่อขอความร่วมมือให้ส่งเอกสารไปยัง ศึกษาธิการอำเภอและตอบแบบสอบถามและให้เจ้าหน้าที่ที่จังหวัด เป็นผู้รวบรวมส่งไปยังผู้วิจัย เพื่อหาความ เชื่อมั่นของแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำส่งแบบสอบถามไปยังจังหวัดใน เขตการศึกษา 10 ทุกจังหวัดและขอความร่วมมือจากท่านศึกษาธิการจังหวัดในการจัดส่งให้ ศึกษาธิการอำเภอและตอบแบบสอบถาม ตลอดทั้งการมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ศึกษาธิการจังหวัดแต่ละจังหวัด เป็นผู้รวบรวมจัดส่งคืนให้ผู้วิจัยทางไปรษณีย์ได้รับแบบสอบถาม คืนทั้งหมด จำนวน 87 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS-X (Statistical Package for the Social Science Version X) จาก ศูนย์สารสนเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการแจกแจง ความถี่และหาค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละข้อ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอเกี่ยวกับแบบภาวะผู้นำของ ศึกษาธิการอำเภอ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)